

KOKKUVÕTE

41. üle-eestilisest koolinoorte kodu-uurimiskonverentsist 16. oktoobril 2009 Tallinnas

2008./2009. õppeaastal toetasid kodu-uurimist maakondades maavalitsuste kultuuri- ja haridusosakonnad, mitmed kohalike omavalitsuste liidud ja maakonnamuuseumid. 6 maakonnas toimusid kevadel kodu-uurimiskonverentsid või temaatilised päevad; konverentsid toimusid ka paljudes koolides. Pärnumaa koos Pärnu linnaga andis taas välja oma õpilaste kodu-uurimistööde kogumiku ("Pärandilaeas 6"). 2008/2009. õppeaastal valmis 54 koolis kokku 261 koduloolist uurimistööd. Kodu- ja kultuuriloo uurimisega oli seotud üle 400 õpilase. Neli maakonda (Hiiumaa, Ida-Virumaa, Läänemaa ja Tartumaa) andmeid ei esitanud.

16. oktoobril 2009. aastal Tallinna Ühisgümnaasiumis toimunud 41. üle-eestilisest koolinoorte kodu-uurimiskonverentsist võttis osa 143 õpilast, õpetajat ja külalist 47 koolist üle Eesti.

Üle-eestilisele žüriile esitati eelnevalt **76** kodukanditeemalist õpilasuurimust. Käsitleti inimeste elusaatusi pöördeliste sündmuste keerises, paigalugusid, ajaloolisi sündmusi oma kodukandis, sotsiaalteematikat jm. Uue teemana on üles kerkinud loomakaitse. Uudse ja aktuaalsena käsitleti ka kodukandi huviväärsusi pärandkultuuri inventeerimise kontseptsioonist lähtudes. Tavapärasest vähem oli kultuurimälestiste käekäiku, kooliajalugu ja tänapäeva noorte hoiakuid-huvisid käsitlevaid töid. Nagu ka mitmel varasemal aastal, tuginesid paljud uurimistööd küsitluste põhjal saadud andmete statistilisele töötlusele.

Plenaaristungil auhinnati sisukamate uurimistööde autoreid.

I sektsioon ("Aja lood") – peauhind: **Marten Vares** ("Langenutest Pärnu-Jaagupi Vabadussõja ausambal", Pärnu Sütevaka HG, juh E. Tamvere), I auhind gümnaasiumiastmes: Ründo Mültis ("Pöördelised sündmused minu kodukohas Pärnures 1939 – 1950", Paide ÜG, juh A. Hiimaa) ja **Äly Teras** ("Juuniküüditamine – ühe eesti perekonna hävitaja", Rakvere G, juh M. Käppa), I auhind põhikooli astmes: **Monika Eichenbaum** ("Väiketaluniku majanduslik toimetulek kolhooside algusaastatel", Võru Kesklinna G, juh K. Eichenbaum, E. Jakobson ja S. Künapuu), ergutusauhinnad: **Kermo Vahtra** ja **Rainer Selvet** ("Jäägrikrüüdist ja selle tagamaadest", Pärnu Rääma PK / Koidula G, juh E. Alu) ja **Bretty Peterson** ("Inimeste meenutusi Eesti taasiseseisvumisele eelnenud ja järgnenud ajast", Viljandi Paalalinna G, juh L. Elias);

II sektsioonist ("Elu ja lugu") – peauhind: **Elin Küttis** ("Tipp-poliitik Ivari Padar", Võru Kesklinna G, juh T. Ojala), I G auhind: **Juhan-Mart Salumäe** (Martin Aleksander Terasmaa – EELK Viljandi Pauluse koguduse õpetaja aastatel 1967 – 1978", Viljandi Paalalinna G, juh L. Elias), I PK auhind: **Oliivia Kool** ("Armastatud ajakirjanik Ott kool kaasteeliste mälestustes", Kunda ÜG, juh L. Raam), ergutusauhinnad: **Aivi Õunap** ("August Õunapi elutee ja tema aeg", Raudna PK, juh I.-S. Torm) ja **Kertu Kirsipuu** ("Doktor Hugo Aarsalu – Metsapoole "Toomassoni poisist" juhtivaks sisehaiguste arstiks", Tori PK, juh H. Mitt) ning **Anett Padul** ja **Merilin Sepandi** ("Eesti esimene naislendur Elvy Kalep", Pärnu Ülejõe G, juh A. Kärner);

III sektsioonist ("Perekonna- ja isikulood") - peauhind: **Mari Angerjas** ("Perekonnanimedest Eestis", Paide G, juh Ü. Rohtma), I G auhind: **Elita Piirak** ("Edgar Tuti elulugu ja tegemised", Tarvastu G, juh A. Kaldra), I PK auhind: **Elmet Ekker** ("Vanaema, ema ja mina – kolm põlvkonda: sarnasusi ja erinevusi eluolusid

võrreldes”, Võru Kreutzwaldi G, juh H. Ruusmaa), ergutusauhind: **Nele Kateriin Määrits** (“*Minu vanavanavanaema ja vanavanavana Minna ja Karl Eisenschmidt*”, Johannese Kool Rosmal, juh U. Määrits);

IV sektsioonist (“**Paigalood**”) – peaauphind: **Hanna Maarja Safronova** (“33 aastat ETKVL Audru Karusloomakasvatuse külakapelli”, Audru KK, juh H. Roots), I G auhind: **Enna Juhkam** (“*Setu sõle lugu*”, Vastseliina G, juh K. Lendsaar ja G. Nagel), I PK auhind: **Eeva Lauk** (“*Minu kodutalu Ruhnu saarel*”, Pärnu Kuninga Tänavaga PK, juh L. Viller);

V sektsioonist (“**Noortelood * Koolilood**”) – peaauphind: **Kerlin Pöder** (“*Vajangu kool ja selle eelkäijad*”, Tamsalu G, juh M. Nõmmik), I G auhind: **Henrik Urbel** (“*Suure-Jaani keelemaastik*”, Suure-Jaani G, juh S. Urbel), I PK auhind: **Liisa Kunnus** (“*Minu, minu vanemate ja vanavanemate haridustee*”, Võru Kreutzwaldi G, juh H. Ruusmaa), ergutusauhindad: **Keiri Lind** ja **Anett Reilent** (“*Pärnu 1. Keskkooli Zoja Kosmodemjanskaja nimelise pioneerimaleva töö aastatel 1952 – 1960*”, Pärnu ÜG, juh M. Hage);

VI sektsioonist (“**Seda ja teist: loodus * pärandkultuur * majandus**”) – peaauphind: **Sirli Kormik** (“*Mets kui kultuurinähtus*”, F. von Wrangelli nim Roela PK, juh M. Tralla), I G auhind: Siim Neljandik (“*Lahemaa militaarrajatised*”, Rakvere G, juh A. Kurepalu), I PK auhind: **Triinu Avans** (“*Kalevi šokolaad – lemmik läbi aegade*”, Võru Kreutzwaldi G, juh H. Ruusmaa), ergutusauhindad: Hardo Peetermann (“*Inimene ja hunt*”, Haljala G, juh K. Heinla) ja **Blanche Siirak** (“*Allikad ja nende levik Saaremaal*”, Kuressaare G, juh S. Kereme).

Tänati ka noori juhendanud õpetajaid-juhendajaid.

Maakondade lõikes oli tänavu parim Pärnumaa, kes muuhulgas osales konverentsil ka arvukaima delegatsiooniga (37 osalejat 14 koolist).

Parimad esinejad-esitlejad olid Ründo Mülts (Paide ÜG) ja Bretty Peterson (Viljandi Paalalinna G) I sektsioonist, Kadri-Ann Kertsmik (Paide G) ja Juhan-Mart Salumäe (Viljandi Paalalinna G) II sektsioonist, Mari Angerjas (Paide G) ja Nele-Kateriin Määrits (Johannese Kool Rosmal) III sektsioonist, Gunnar Hunt (Saarepeedi PK) ja Anette Heinsoo (Rakvere G) IV sektsioonist, Krista Puur (Rakvere G) ja Anett Reilent (Pärnu ÜG) V sektsioonist ning Siim Neljandik (Rakvere G) ja Matis Kivila (Võru Kreutzwaldi G) VI sektsioonist.

Üle-eestiline žürii märkis 19. oktoobril oma lõppkoosolekul konverentsist kokkuvõtteid tehes, et uurimistööde temaatika oli mitmekesine ja sisuline tase viimaste aastate kõrgeim. Tugevaimad tööd olid tänavu sektsioonis “Aja lood”. Hästi vallatakse tehnilisi vahendeid, samas hakkab power-point esitlus vahel algajat esinejat kammitsema.

41. üle-eestilist koolinoorte kodu-uurimiskonverentsi toetasid projekti “Kodulooline teadus- ja haridusprogramm 2009” raames Hasartmängumaksu Fond ja Eesti Noorsootöö Keskus. Nende kõrval täname meid lahkelt võõrustanud Tallinna Ühisgümnaasiumi, nagu ka kõiki konverentsile kaasitajaid maakondades ja linnades - koole, asutusi ja organisatsioone.

Üle-eestilise žürii nimel

Ene Luka

Eesti Kodu-uurimise Seltsi juhatuse liige, projektijuht, konverentsi korraldaja

26.10.2009